

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ กระบวนการสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกรโป่งน้ำร้อน
ที่ได้รับรางวัลสถาบันเกษตรกรดีเด่นแห่งชาติปี 2552 อำเภอฝาง
จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน

นางสาวทัศนีย์ ดวงแย้ม

ปริญญา

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดร.อวรณ์ โอภาสพัฒนกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

รองศาสตราจารย์ ดร.นงเยาว์ เนาวรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

รองศาสตราจารย์ คุณหญิง ณ ลำปาง อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกรโป่งน้ำร้อน อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งแต่อดีต จนได้รับรางวัล 2) ศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกระบวนการสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มและในการพัฒนาคุณภาพกลุ่มจนประสบความสำเร็จ 3) วิเคราะห์ปัจจัย/เงื่อนไขที่มีผลต่อกระบวนการสร้างความเข้มแข็งและการพัฒนาคุณภาพกลุ่ม โดยประยุกต์การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นวิธีวิทยาวิจัย เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม การสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม

ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกรทำไรโป่งน้ำร้อน ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ 1) ขั้นตอนสร้างกลุ่ม กลุ่มจัดตั้งขึ้นเมื่อปี 2519 โดยมีเป้าหมายเพื่อให้บริการสมาชิกในด้านการจัดหาเงินกู้หรือสินเชื่อ จัดหาปัจจัยการผลิตทางการเกษตร การสงเคราะห์เมื่อเกิดภัยพิบัติเกี่ยวกับอาชีพ เป็นต้น 2) ขั้นตอนปฏิบัติการดำเนินกิจกรรม โดยเฉพาะช่วงก่อนได้รับรางวัล ซึ่งเน้นสนับสนุนกิจกรรมเพิ่มความรู้ของสมาชิก เช่น การดูงานมหกรรมพืชสวนโลกเฉลิมพระเกียรติฯ ราชพฤกษ์ การอบรมความปลอดภัยกับการใช้สารเคมีในการเกษตร รวมทั้งการหาปุ๋ยอินทรีย์มาจำหน่าย 3) ขั้นตอนเกิดความมั่นคงและฐานะทาง

เศรษฐกิจของกลุ่มฯ ทั้งนี้ พบว่า กลุ่มฯ ความสามารถบริหารจัดการด้านการเงินได้เป็นอย่างดี มีการสรุปข้อมูลและเขียนเป็นรายงานไว้ทุกปี ตั้งแต่ปี 2549-2554 กลุ่มฯ มีกำไรสุทธิเพิ่มมากขึ้นทุกปี และ 4) ชั้นเกิดพลังสามัคคี โดยกลุ่มฯ ได้รับความร่วมมือจากสมาชิกในการสนับสนุนกิจกรรมเพื่อพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนบ้านต้นผึ้ง โครงการปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติ 12 สิงหาคมหาราชินี เป็นต้น สำหรับด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกระบวนการสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มนั้นพบว่าสมาชิกมีส่วนร่วมวางแผน ร่วมดำเนินกิจกรรม รวมทั้ง ร่วมรับผลประโยชน์ เช่น รับทราบความรู้ การกู้เงินและสินเชื่อ ทั้งนี้ ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกระบวนการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มฯ ได้แก่ 1) ปัจจัยภายใน ได้แก่ รูปแบบบริหารงานในรูปแบบคณะกรรมการ ซึ่งมีความสามารถในการวางแผนบริหารจัดการกลุ่มเป็นอย่างดี ทั้งด้านกิจกรรมและการเงินของกลุ่ม การมีส่วนร่วมของสมาชิก ซึ่งให้ความร่วมมือและเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน และเงินทุนหมุนเวียนภายในกลุ่ม ทำให้กลุ่มเกิดการพัฒนาจนเกิดความเข้มแข็ง 2) ปัจจัยภายนอก ได้แก่ การสนับสนุนจากหน่วยงานในพื้นที่ คือ องค์การบริหารส่วนตำบลโป่งน้ำร้อน อ.ปาง จ. เชียงใหม่ ช่วยสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่กลุ่มจัดทำ เช่น อำนวยความสะดวกด้านยานพาหนะสำหรับไปศึกษาดูงานของสมาชิกกลุ่ม สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ เป็นหน่วยงานในการตรวจสอบงบดุล งบกำไรขาดทุนของกลุ่มในทุกปี ส่วนการสนับสนุนด้านงบประมาณที่ใช้จัดกิจกรรม ส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนจากกรมส่งเสริมสหกรณ์ โดยผ่านทางสำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่

Independent Study Title Strengthening Process of Pongnamron National Outstanding Farmer Group Award in 2009, Fang District, Chiang Mai Province

Author Miss Tatsanee Duangyam

Degree Master of Science (Agricultural Extension)

Independent Study Advisory Committee

Assoc. Prof. Dr. Avorn Opatpatanakit	Advisor
Assoc. Prof. Dr. Nongyao Naowarat	Co-advisor
Assoc. Prof. Dusdee Na Lampang	Co-advisor

Abstract

The objectives of this research were to 1) investigate the strengthening process of Pongnamron farmer group, Fang District, Chiang Mai Province from the past till won the prize, 2) investigate the member's participation in the strengthening and success process of the group, 3) analyze the factors/the conditions that contribute to such process. The qualitative research was applied as the research methodology. Data was collected through interview, focus group discussion, and non-participant observation.

It was found that the strengthening process includes 1) Group Formation: the group was set up in 1976 aimed to serve the members in the areas of financing or loans, provision of agricultural inputs, reasonable assistance to disaster-effect members, 2) embarked on the implementation of activities: the group organized a wide range of activities, before being awarded, such as study trip at the World Horticulture Exhibition; training on chemical safe use, and provide an organic fertilizer, 3) Group security and economic status: the group committee could manage the finance well with the record and report during the year 2006-2011 and increasing net profit, 4) the power of unity: the group committee could facilitate the participation of group members towards the education management of Baan Ton Phung School; forest

plantation to Honor Her Majesty the Queen. For the participation dimension, the members participated in planning; operational activities; and share the beneficiaries in terms of knowledge gained; loans and credits. Furthermore, the factors contribute to the group strengthening process include 1) the internal factors, for examples, a good committee-management model which contribute to useful activities and group finance, member's participation which strengthen cooperation and unity, and circulating finance within the group, and 2) the external factors such as the support from Pongnamron Administrative Organization both finance and vehicle for study trip, the Cooperative Auditing Office at Chiang Mai Province assisted in yearly examining the balance sheet and profit and loss, the Cooperatives Promotion Department provided financial support of group's activities through the Provincial Cooperative Office at Chiang Mai.